

Prosjektplan Helse- og omsorgsplan

Samnanger kommune

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Samnanger kommune
 Tittel på rapport: Prosjektplan Helse- og omsorgsplan
 Oppdragsnavn: Temaplan for helse og omsorg
 Oppdragsnummer: 639031-02
 Utarbeidet av: Tina Lund
 Oppdragsleder: Monica Stoknes
 Tilgjengelighet: Åpen

01	20. apr. 2023	Prosjektbeskrivelse utkast	TL	TL
02	16.05.2023	Prosjektbeskrivelse	TL	KS

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Bakgrunn	4
3. Formål	5
4. Kunnskapsgrunnlag	6
5. Prosess	7
5.1. Strategi for helse og omsorg i plansystemet	7
5.2. Forankring og involvering	9
5.3. Organisering	10
5.4. Aktiviteter i prosessen	10
5.5. Fremdrift	13

1. Innledning

Samnanger kommune har per i dag ikke en egen helse- og omsorgsplan. Kommunal planstrategi 2022- 2024 sier at det i løpet av kommunestyreperioden skal utarbeides en helse- og omsorgsplan for kommunen. Samtidig skal kommunen utarbeide kommuneplanens samfunnsdel. Helse- og omsorgsplanen bør utarbeides i oppfølgingen av kommuneplanens samfunnsdel eller eventuelt parallellt med denne. For at helse- og omsorgsplanen skal fungere som en strategisk plan, bør den forankres godt både politisk og administrativt. Prosjektbeskrivelsen gir anbefalinger knyttet til plantype, prosess, forankring og involvering.

2. Bakgrunn

Helse- og omsorgssektoren står overfor store utfordringer i årene som kommer. Noen av utfordringene vil treffe hele sektoren, mens andre vil treffe deler av sektoren. En aldrende befolkning vil være en stor og viktig utfordring for landet som helhet, det samme gjelder for Samnanger kommune. Det er imidlertid viktig å se på dette som en mulighet fremover. Befolkningen forventer mer og mer av helsetjenestene fremover, hva som er oppgavene til helse- og omsorgssektoren og hvilke muligheter den enkelte har til å føle mestring i hverdagen er viktige forventningsavklaringer som kan bidra til en større tillit til kommunen. Befolkningens helse er generelt god, og vi har gode muligheter til å få til nye, bærekraftige løsninger gjennom innovasjon, en bærekraftig tilnærming og bedre felles planlegging i kommunene.

3. Formål

Målet er å utarbeide en strategi for helse - og omsorg som kan skape en felles forståelse for hvordan en kan finne løsninger innenfor helse- og omsorgssektoren som er mer bærekraftige, effektive, forutsigbare og tilgjengelige for innbyggerne, samt redusere kostnadene ved å endre fokus fra behandling til forebygging og tidlig innsats. Temaene bør dekke eksempelvis områder som bolig, planlegging, samarbeid og tjenesteproduksjon på tvers av kommunens tjenesteområder for å få helhetlige løsninger. Strategien skal gi både administrasjon og politikere underlag for å ta framtidsrettede beslutninger om tjenestene.

4. Kunnskapsgrunnlag

Et godt kunnskapsgrunnlag er en forutsetning for planprosessen og planen. Det bør utarbeides faktabaserte analyser som blant annet sier noe om:

- Framtidig utvikling av behov
- Nåsituasjonen i tjenestene
- Behovet for å se helse- og omsorgsløsninger på tvers av organisasjonen og ulike fagdisipliner,
- En vurdering av forbedringspotensialet/mangler i dagens løsninger sett opp mot framtidige utfordringer.

Det faktabaserte kunnskapsgrunnlaget basert på administrasjonens erfaringer, analyser og statistikk vil legges til grunn inn for diskusjoner rundt utfordringsbildet og muligheter innenfor sektoren.

5. Prosess

5.1. Strategi for helse og omsorg i plansystemet

For at strategien for helse- og omsorg skal fungere både som den strategiske planen den er ment å være, og være mulig å følge opp gjennom tiltak er det viktig at den plasseres riktig i plansystemet og blir utarbeidet på riktig tidspunkt. Samfunnsdelen er kommunens viktigste plan og overordnet styringsdokument. Denne bør legges til grunn for arbeidet med arbeidet med en helse- og omsorgsstrategi. Samnanger kommune skal nå starte opp arbeidet med samfunnsdelen. Dette kan være en fordel gjennom å utarbeide et felles kunnskapsgrunnlag for begge planene. Samtidig er det viktig at det er samfunnsdelen som legger føringene for helse- og omsorgsstrategien og ikke omvendt. Det anbefales derfor at helse- og omsorgsstrategien utarbeides i forlengelsen til, eller parallelt med, prosessen med samfunnsdelen. Dette kan være positivt med tanke på ressurser og politisk deltakelse.

Kommuneplanens samfunnsdel og andre strategiske planer er politiske styringsdokument. Det er anbefalt at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel bør starte opp i det et nytt kommunestyre er fastsatt for at politikerne skal kunne følge opp sin egen politikk.

Figur 1: Sammenhenger i det kommunale plansystemet

I det kommunale plansystemet er det en arbeidsdeling fra kommuneplanen, via strategier og temaplaner som ikke følger plan- og bygningsloven, til handlings- og økonomiplanen, der prioritering og gjennomføring bestemmes. I tillegg kommer eventuelle tematiske kommunedelplaner som følger prosessreglene i plan- og bygningsloven, men som er underlagt samfunnsdelen slik som andre temaplaner. Generelt har anbefalinger gjennom KS-FoU-prosjekter vært at det bør vises varsomhet med bruk av tematiske kommunedelplaner fordi de gir tunge prosesser og er krevende å vedlikeholde. Det kan være mer hensiktsmessig å velge å utarbeide en strategi innenfor helse- og omsorg, der en ikke er pålagt å gjennomføre krav etter plan- og bygningsloven. Samfunnsutviklingen er stadig i raskere endring, og en strategi kan lettere rulleres etter behov.

Skillet mellom strategier og temaplaner kan avgrenses som i Tabell 1. Et viktig skille mellom strategi og temaplan er at i temaplaner utvikles det tiltak. Handlingsplaner eller program defineres som rene tiltaksplaner. Generelt brukes det ofte planbegreper som ikke samsvarer med planens funksjonelle innhold. Handlingsplaner bør knyttes til den strategiske planen og være utgangspunkt for budsjett- og økonomiplanleggingen.

Det anbefales at det i første omgang utarbeides en strategisk helse- og omsorgsplan som vedtas politisk og en påfølgende handlingsplan som kobles til økonomiplanen.

Handlingsplanen kan justeres hvert år i forbindelse med budsjett- og økonomigjennomgangen.

Tabell 1 Funksjonelt innhold i strategi, temaplan og handlingsplan

	STRATEGI	☐ Tydelig formål ☐ Poengtert utfordringsbeskrivelse ☐ Hovedmål og veivalg ☐ Ikke tiltak
	TEMAPLAN	☐ Tydelig formål ☐ Poengtert utfordringsbeskrivelse ☐ Mål og delmål ☐ Tiltak
	HANDLINGSPLAN	☐ Tiltak

5.2. Forankring og involvering

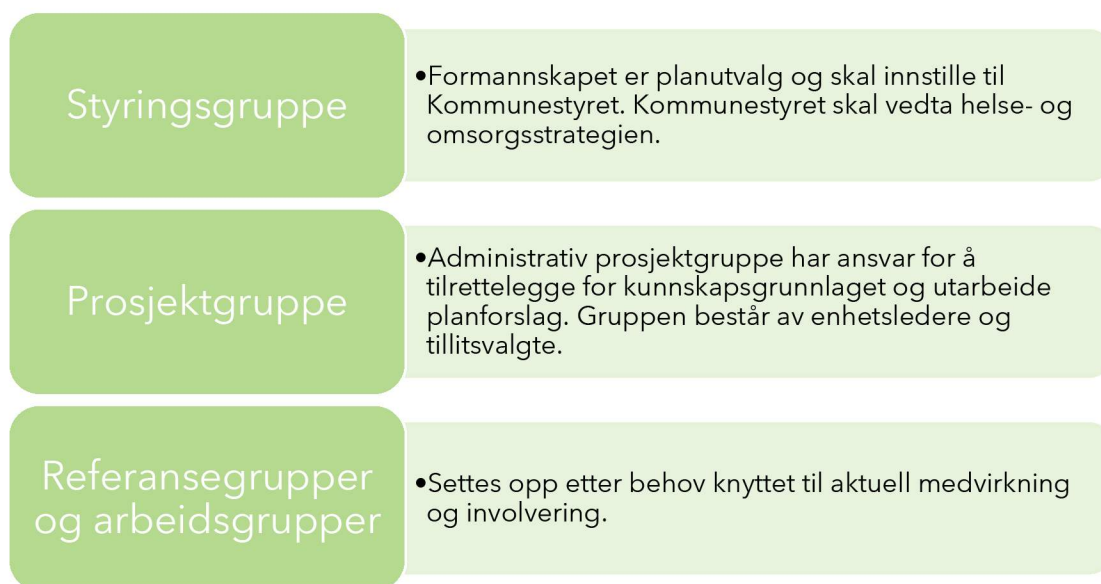
Tilretteleggingen for politiske diskusjoner for strategiske planer er viktig. I andre nyere FoU-prosjekt er denne fasen definert som en samskapende fase politikk administrasjon der politikken gir råd og innspill til administrasjonens arbeid med et planforslag. Det samskapende arbeidet forutsetter tillit og åpenhet mellom politikk og administrasjon der også kunnskapsgrunnlaget må kunne settes under diskusjon. Det er ingenting i kommuneloven som legger hindringer for en samskapende modell, men for eksempel politiske verksteder må være åpne på vanlig måte. Det er ikke noe krav om at disse møtene strømmes via f.eks. kommune-TV, og dette anbefales ikke da denne type verksteder i den innledende fasen er mindre egnet til denne formidlingsformen.

Politiske verksteder eller tilsvarende egnede arenaer danner grunnlaget for administrasjonens utforming av planforslag eller strategi, som så går til politisk behandling i en saksbehandlende fase og legges ut til offentlig debatt og medvirkning. Folkevalgte får følgelig anledning til å ta samfunnsutviklerrollen og utforme et representativt grunnlag for medvirkning og offentlig debatt om planutkastet.

Helse- og omsorgsstrategien skal være en strategisk plan som skal følges opp av den kommunale organisasjonen og inngår som overordnet plan i kommunens plansystem. Det innebærer at strategien må være forankret hos kommunedirektør og i kommunens ledergruppe, som har hovedansvaret for å lede oppfølgingen av den i den kommunale organisasjonen.

Samnanger kommune skal sette i gang med både kommuneplanens samfunnsdel og strategi for helse- og omsorg. For at ikke arbeidsmengden skal bli for stor for politikerne må en se nærmere på muligheter for samkjøring av politiske verksteder eller eventuelt som oppfølging av samfunnsdelen.

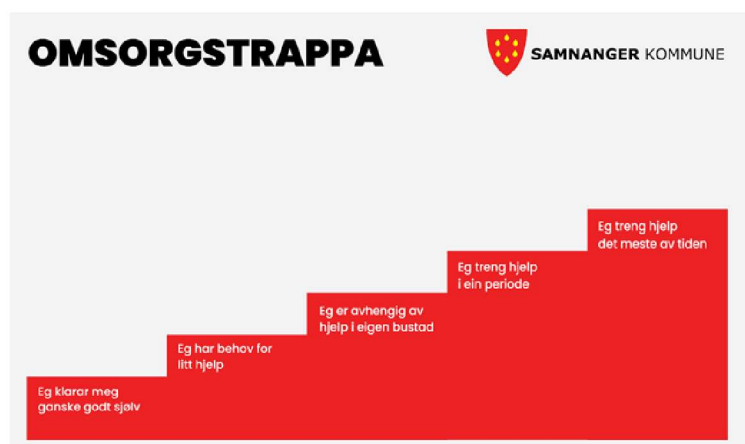
5.3. Organisering

Figur 2. Organisering

5.4. Aktiviteter i prosessen

Under presenteres aktiviteter i planprosessen for en strategisk plan. Som utgangspunkt for administrative og politiske verksteder anbefales det å benytte seg av Samnanger kommunes omsorgstrapp, sammen med kunnskapsgrunnlaget som er nevnt i kapittel 4 (ikke utfyllende). Det anbefales at en handlingsplan utarbeides administrativt og knyttes til budsjett- og økonomiforhandlingene.

Figur 3. Samnanger kommunes omsorgstrapp

Tabell 2: Aktiviteter i prosessen for en strategisk plan

Aktivitet	Beskrivelse av aktiviteten
Utarbeide og sammenstille kunnskapsgrunnlag	Administrasjonen innhenter og sammenstiller utfordringsbilde for kommunen basert på statistikk og analyser, administrativ erfaring og annen relevant kunnskap.
Møte i kommunedirektørens ledergruppe /prosjektgruppen med presentasjon av kunnskapsgrunnlaget	Utfordringsbildet legges frem og diskuteres i kommunedirektørens ledergruppe. Kjenner en seg igjen i utfordringsbildet? Er det noe som mangler?
Administrative arbeidsverksted- danne utfordringsbilde	Gjennomføring av arbeidsverksted for helse- og omsorgssektoren, tillitsvalgte og andre aktuelle. Presentere utfordringsbilde og supplere med kunnskap fra sektoren. Hvilke utfordringer har vi, hvilke muligheter har vi?
Medvirkning/involvering	Det kan vurderes å gjennomføre medvirkningsprosesser fra f eks brukergrupper for å utdype utfordringsbilde. Det anbefales da dialogmøter med ulike brukergrupper og frivillighet. Dette er ikke et krav knyttet til prosessen for strategiske planer.
Politisk arbeidsverksted 1- diskutere utfordringsbildet (Råd og utvalg kan involveres her)	De faktabaserte analysene og kunnskapsgrunnlaget fra administrativt arbeidsverksted legges frem for politikerne. Hvordan kjenner politikerne seg igjen i utfordringsbildet, hva mangler, hva er interessant og hvilke tema/satsingsområder vil være de viktigste for kommunen fremover?
Oppsummere funnene fra politisk arbeidsverksted	Funnene og innspillene oppsummeres.

Politisk arbeidsverksted 2	Funnene legges frem for politikerne og på dette verkstedet er det aktuelt å gå mer i dybden på hvert tema. Hvordan skal vi arbeide videre for å få en bærekraftig helse- og omsorgssektor i Samnanger? Hvilke målsettinger og strategier bør vi ha?
Møte i kommunedirektørens ledergruppe/prosjektgruppen	Gjennomgang av prosessen og resultater. Gjennomgang og suppleringer/justeringer av målsettinger og strategier.
Utarbeide plan	Administrasjonen utarbeider et forslag til en strategisk plan for helse- og omsorgssektoren.
Eventuell høring og medvirkning	Det kan vurderes å legge planen ut på høring og gjennomføre medvirkning. Dette er ikke et krav for strategiske planer.
Politisk behandling	Planen legges frem for politisk behandling i (Formannskap og kommunestyre)

5.5. Fremdrift

Aktivitet	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	M	J
Utarbeide og sammenstille kunnskapsgrunnlag													
Møte i kommunedirektørens ledergruppe /prosjektgruppen med presentasjon av kunnskapsgrunnlaget													
Administrative arbeidsverksted- danne utfordringsbilde													
Medvirkning/involvering													
Politisk arbeidsverksted 1- diskutere utfordringsbildet (Råd og utvalg kan involveres her)													
Oppsummere funnene fra politisk arbeidsverksted													
Politisk arbeidsverksted 2													
Møte i kommunedirektørens ledergruppe/prosjektgruppen													
Utarbeide strategi													
Eventuell høring og medvirkning													
Politisk behandling													

Figur 3: Forslag til fremdriftsplan

